

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/75/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204312
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8118204312.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Š. A., D.. XX.XX.XXXX, N. U.. D. X, XXX XX A., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25 , 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária, JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 €, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 500 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým súdu dňa 21.04.2018 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplata peňažného zadosťučinenia vo výške 500 €. Žalobca poukázal na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10C/419/2015 vystupoval v postavení spotrebiteľa. Žalobou sa voči žalovanému domáhal uloženia povinnosti zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy. V konaní bol plne úspešný, keďže okresný súd rozhodol nasledujúco:

- Žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi žalobcom a žalovaným k zmluve o úvere č. 8500096480 zo dňa 16.12.2014.

1.1. Rozsudok okresného súdu bol potvrdený rozsudkom KS v Prešove č.k. 2Co/44/2017.

1.2. Súdny v uvedenej veci uviedli: „Žalobca sa domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Ide o žalobu v zmysle § 137 písm. c) CSP (predtým § 80 písm. c) O.s.p.), zo žaloby totiž nevyplýva, že by sa domáhal neplatnosti z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Pri žalobe podľa § 137 písm. c) CSP je potrebné predovšetkým skúmať, či žalobca má naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe. Vychádzajúc z obsahu žaloby, súd mal za preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na tejto určovacej žalobe. Napriek spornosti výšky pohľadávky žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca má teda naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, keďže žalovaný nebude môcť bez posúdenia jeho pohľadávky (jej výšky) súdom vymáhať plnenie od žalobcu, na ktoré nemá nárok a nebude tak môcť siahať na jeho majetok. Žalobca sa nedomáhal neplatnosti dohody podľa § 39 OZ pre rozpor so zákonom, avšak v tomto konkrétnom prípade súd dospel k záveru o absolútnej neplatnosti napadnutej dohody aj z iných dôvodov, a spornú dohodu posúdil predovšetkým podľa § 37 ods. 1 OZ, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Žalobca už vo svojej žalobe uviedol, že ak by nepodpísal spornú dohodu, úver by mu nebol poskytnutý. Žalobca teda nemal skutočnú vôľu uzavrieť

dohodu o zrážkach zo mzdy, absentuje u neho zhoda jej vôle s prejavom pri tomto právnom úkone a preto pre nedostatok vážnosti v zmysle § 37 ods. 1 OZ je napadnutá dohoda absolútne neplatným právny úkonom. Podľa názoru súdu však chyba aj ďalšia náležitosť právneho úkonu a to jeho určitosť. Atribút určitosti musí byť naplnený vo vzťahu ku konkrétnemu právny úkonu a jeho obligatórnym náležitosťam. Dohoda o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ musí obsahovať označenie jej účastníkov, identifikáciu pohľadávky, výšku zrážok zo mzdy, ale aj platiteľa mzdy. Vyplýva to z toho, že v prípade dohody o zrážkach zo mzdy sa veriteľ dostáva do majetkovoprávneho styku s ďalším subjektom, ktorý nie je priamym účastníkom dohody o zrážkach zo mzdy t.j. s platiteľom mzdy. Preto v dohode musí byť platiteľ mzdy náležite identifikovaný. Presné označenie platiteľa mzdy je potrebné aj z toho dôvodu, že platiteľ mzdy musí mať spoľahlivý doklad o tom, že zrážky vykonáva oprávnene. V danom prípade nepochybne označenie platiteľa mzdy v napadnutej dohode chýba. Nie určito je však vymedzená aj pohľadávka žalovaného v uvedenej dohode. Podľa názoru súdu navyše dohodou o zrážkach zo mzdy môže byť zabezpečená iba peňažná pohľadávka, ktorá je splatná alebo pohľadávka na opakujúce sa plnenie splatné v budúcnosti (napr. výživné). V prípade predmetnej dohody v čase jej uzavretia však ešte neexistovala splatná pohľadávka žalovaného, ale navyše tá v tejto dohode nie je vymedzená určito. Určitá je len suma poskytnutého úveru (1.500 Eur) avšak pohľadávka je vymedzená v inej výške a preto aj z toho dôvodu spôsobuje neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Dôkazom tohto záveru je napokon skutočnosť, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o výkon zrážok zo mzdy pre pohľadávku vo výške 3.280,01 Eur. Neobstojí argument žalovaného, že v danom prípade ide o prekročenie rozsahu ochrany spotrebiteľa, nakoľko pri takomto type dohody bez jej zákonných náležitostí ide o vykonávanie zrážok bez akejkoľvek súdnej kontroly, čo by pre v tomto konaní žalobcu znamenalo, že by mohol žalovanému plniť aj napr. z neprijateľných zmluvných podmienok, ktorých existenciu súdy skúmajú ex offo. Na základe uvedeného preto súd prvej inštancie konštatuje, že žalobe žalobcu je možné vzhľadom na vyššie zistený skutkový stav po právnom posúdení veci vyhovieť.

2. Žalobca poukázal na § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého - spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi, zodpovedá. Žalobca ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv. Svoje práva musel brániť v pôvodnom konaní. Finančné zadostučinenie požaduje vo výške 500 €.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 30.05.2018, v ktorom uviedol, že podmienky pre priznanie finančného zadostučinenia nie sú splnené.

4. Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania postupom podľa § 297 písm.b) C.s.p., pričom dospel k nasledujúcim záverom:

5. Súd vychádzal z rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 10C/419/2015 a rozsudku KS v Prešove sp. zn. 2Co/44/2017, ktorých podstatné závery sú uvedené vyššie.

6. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 - Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6.1. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákomom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

6.2. V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonných zrážkach zo mzdy.

6.3. Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie prvotne tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Súčasné znenie ide ešte ďalej a zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita.

6.4. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

6.5. Procesný súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 ZOS môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Ak má mať primerané finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadosťučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu napr. až do vydania bezdôvodného obohatenia dodávateľom, bola aj spôsobená.

6.6. Pokiaľ ide o znenie relevantného § 3 ods.5 ZOS - „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“ má súd za to, že nie je viazaný doslovným znením zákona a výklad podaný žalovaným nie je správny. Doslovné znenie síce jazykovým výkladom zvädza k tomu, že porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi sa musí udiať kumulatívne z dôvodu použitia zlučovacej spojky „a“ ale iba jazykový výklad však k správnejmu výkladu právnej normy nestačí. Ústavný súd ČR a NSS ČR v jazykovému výkladu právnej normy uviedli - Naprosto neudržiteľným momentom používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity (Pl. ÚS 33/97). Soud [...] není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jenž mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Je nutno se přitom vyvarovat libovůle; rozhodnutí soudu se musí zakládat na racionální argumentaci (Pl. ÚS 21/96). Doslovný (gramatický) výklad není jedinou metodou interpretace právní normy; není ani metodou nejspolehlivější ((1133/2007 Sb. NSS). Otrocké následování doslovného znění zákona [...] nemá v moderním právním státě opodstatnění (1940/2009 Sb. NSS). Za podstatný súd považuje výklad teleologický. Podľa učebnice Teorie práva autorů J. Boguszak, J. Čapek, A. Gerloch - usiluje soud při teleologickém výkladu o postižení smyslu, resp. cíle právní normy v souvislosti s nejvšeobecnějšími podmínkami ... v nichž se má norma realizovat. Jde tedy o hledání účelu zákonného ustanovení, a to v kontextu společenských podmínek v okamžiku provádění interpretace. Procesný súd má teda za to, že cieľom zákonodarcu nebolo obmedziť počet prípadov, pri ktorých sa spotrebiteľ môže domáhať primeraného finančného zadosťučinenia, práve naopak a preto je v citovanej právnej norme spojku „a“ potrebné vykladať vo význame „alebo“.

7. Podľa § 4 ods.2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Predávajúci nesmie
a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,

b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/250/20160201>>,

c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 4 ods.6 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Ak sa zmluva medzi predávajúcim a spotrebiteľom uzatvára písomne a obsahuje ustanovenia, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah, predávajúci je povinný zmluvné podmienky formulovať zrozumiteľne. V pochybnostiach platí výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, ibaže súlad týchto podmienok so zákonom je predmetom kontroly orgánu dozoru.

Podľa § 3 ods.3 zákona č. 257/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. V prejednávanej veci hrozila žalobcovi ujma výkonu zrážok zo mzdy na podklade neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy bez akejkoľvek kontroly platnosti tejto Dohody (neplatnosť bola určená na základe aktivity žalobcu) a kontroly oprávnenosti zrážanej sumy. Vystavenie takémuto nebezpečenstvu nezákonného krátenia mzdy žalobcu formou zrážok bez platného právneho titulu a vynaloženie úsilia žalobcu na zabránenie uvedenému, je podľa súdu hodné žalovaného peňažného zadosťučinenia vo výške žalovanej sumy 500 €, preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

9. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9.1. Žalobca v konaní plne úspešný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.